

від 26.08.2014 р. № 872/88/537. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1038-14#Text>

2. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>

3. Мирошниченко К., Погорелова А. Окремі аспекти проведення негласних слідчих (розшукових) дій в умовах воєнного стану. *Юридичний науковий електронний журнал*. №4. 2023. С.595-597. URL: http://www.lsej.org.ua/4_2023/143.pdf

Потоцький Мирослав

викладач кафедри організації досудового розслідування факультету № 1 Криворізького навчально-наукового інституту Донецького державного університету внутрішніх справ, доктор філософії за спеціальністю 081 «Право»

ОКРЕМІ ОСОБЛИВОСТІ ФІКСАЦІЇ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ДІЙ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

За загальним правилом, хід і результати проведення процесуальних дій фіксуються у протоколі. Протокол сприймається законодавцем як зручна та універсальна форма фіксування слідчих (розшукових) дій та інших процесуальних дій. Ст. 104 КПК України визначає структуру протоколу та процесуальні особливості його оформлення.

Умови воєнного стану є «винятковими» обставинами, які в переважній більшості унеможливають застосування «звичайних» процедур. Даний аспект стосується і фіксування процесуальних дій в умовах воєнного стану. Це питання потребує належного розгляду та наукового опрацювання, оскільки встановлена законодавцем форма фіксації процесуальних дій в умовах воєнного стану є недосконалою. Так, відповідно до ст. 615 КПК України, у разі введення воєнного стану за відсутності можливості складання відповідних процесуальних документів про хід і результати проведення слідчих (розшукових) дій чи інших процесуальних дій фіксація здійснюється доступними технічними засобами з подальшим складенням відповідного протоколу не пізніше сімдесяти двох годин з моменту завершення таких слідчих (розшукових) дій чи відповідних процесуальних дій [1]. Законодавець не уточнює якими саме технічними засобами може здійснюватися така фіксація. Скоріше за все мається на увазі відео-фіксація чи аудіо-фіксація. Виходить так, що при здійсненні певних процесуальних дій в умовах воєнного стану за відсутності можливості скласти протокол вчасно, фіксацію можна здійснити доступними технічними засобами. Однак, по завершенню процесуальної дії, протягом сімдесяти двох годин протокол про проведення процесуальної дії має

бути все одно складений. Вбачається, що за умов воєнного стану та бойової обстановки така умова щодо обов'язкового складання протоколу певним чином обтяжує уповноважених службових осіб зайвим документуванням. Більш детально у ст. 615 КПК регламентовано особливості фіксації отримання показань. Так, показання, отримані під час допиту свідка, потерпілого можуть бути використані як докази в суді, виключно за умови фіксації ходу і результатів доступними технічними засобами відео-фіксації. Якщо мова йде про допит підозрюваного, законодавець висуває додаткову умову – участь захисника.

В додаток до вищевказаного варто зазначити, що умови воєнного стану обумовлюють врегулювання допиту таким чином, щоб у виняткових випадках у суду була можливість відступити від засади безпосередності судового отримання показань при дотриманні необхідних процесуальних гарантій [2, с. 319].

Вбачається, що у разі, якщо відповідна процесуальна дія фіксувалась за допомогою відео-фіксації, яка є належної якості зображення та звуку, необхідності у оформленні протоколу про проведення даної процесуальної дії вже немає. По-перше, протягом сімдесяти двох годин учасники відповідної процесуальної дії можуть залишити місце складання протоколу (в силу різних причин) та відповідно не засвідчать своїми підписами оформлення протоколу тощо. По-друге, електронна форма фіксації є більш зручною з огляду на можливість швидкого пересилання цифрової інформації та доступності її сприйняття.

Т.О. Лоскутов пропонує унормувати у кримінальному процесуальному законі змішану (паперово-технічну) форму фіксації процесуальних дій в умовах воєнного стану зі значним спрощенням процедури складання письмових документів. На думку автора це спростить формальну документальну роботу уповноважених службових осіб та сприятиме підвищенню ефективності збирання та перевірки доказів [3, с. 344].

Підсумовуючи вищевказане, варто вказати, що законодавець, регламентуючи умови фіксації слідчих (розшукових) дій та інших процесуальних дій в умовах воєнного стану має прагнути до максимального спрощення процедури фіксації (омінаючи надмірне документування). Цифрова інформація (мова йде про відео-фіксацію ходу і результатів проведення процесуальних дій) повинна мати самостійне доказове значення без додаткового закріплення результатів процесуальних дій у відповідних протоколах.

Список використаних джерел

1. Кримінальний процесуальний кодекс України. Закон від 13.04.2012. № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> (дата звернення: 20.04.2023).
2. Лоскутов Т. О. Правова регламентація допиту в умовах воєнного стану. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Право. 2022. Вип. 71. С. 315-320. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2022_71_55 (дата звернення 20.04.2023).
3. Лоскутов Т. О. Правове регулювання фіксування кримінального провадження в умовах воєнного стану. *Аналітично-порівняльне правознавство*.

Ремінська Єлізавета

слідчий слідчого відділу Криворізького районного управління поліції ГУНП в Дніпропетровській області

ПЕРСПЕКТИВИ ЗАСТОСУВАННЯ ЕЛЕКТРОННОГО КРИМІНАЛЬНОГО СУДОЧИНСТВА

Інтернет-простір, став своєрідним другим всесвітом для людей на сьогоднішній день. Ми не можемо уявити своє життя без гаджетів, технологій та Інтернету. З кожним кроком свого розвитку, ми намагаємося спростити собі життя, або якщо сказати більш доцільно робимо його комфортнішим ніж воно було до появи електронних технологій. На сьогодні, для нас стало звичним, те що рахунок можна поповнити не виходячи з дому, а всі соціальні операції здійснюються лише за одним кліком. Здавалося б таке далеке електронне майбутнє-стало реальним, звичним та незамінним сьогоднішнім.

Електронні технології не просто увійшли в наше життя, вони увірвалися з неймовірною швидкістю та успіхом. Мабуть, на теперішній час вже немає тієї соціальної діяльності, яка б не використовувала електронні технології, тому що людство пізнало, що електронні технології це- зручно, якісно і найголовніше швидко.

Застосування електронних технологій не обійшло і сферу державного судочинства. Що неабияк відобразилося в електронізації кримінального провадження. На сьогоднішній день, ми можемо спостерігати злагоджену, систематизовану діяльність, спрямовану на здійснення кримінального провадження. Проте, історично так склалося, що папір є основним носієм інформації у кримінальних провадженнях. Слідчі та процесуальні дії, рішення слідчого, прокурора, слідчого судді й суду відображаються у письмових процесуальних документах. Складність та багатоепізодність розслідуваних злочинів, численні експертизи, велика кількість підозрюваних (обвинувачених), потерпілих і свідків неминуче призводить до появи кримінальних проваджень, що налічують сотні, тисячі томів. Сьогодні кримінальне провадження перевантажене, на нього витрачаються величезні фінансові, людські та часові ресурси, а слідчі, прокурори та судді втрачають час на паперову тяганину.

Тому на нашу думку, є доцільним запровадження в Україні системи електронного кримінального провадження (ЕКП).

Оскільки, ЕКП дійсно є важливим та актуальним питанням. Перевагою якого є: економія коштів і часу, пришвидшення строків розгляду документів, спрощення доступу учасників кримінального провадження у межах їхньої компетенції до відповідних матеріалів тощо.